

Plug-in kennissessie Monstertruckongeval naar aanleiding van het OvV-rapport

Het evenementenbeleid in Nederland kent een tijdperk vóór Haaksbergen en een tijdperk ná Haaksbergen. Zoveel werd duidelijk tijdens een plug-in kennissessie op het IFV op 9 september. Vier sprekers belichtten het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) over het ongeluk met de monstertruck in september 2014 en de effecten voor het openbaar bestuur.

Rode draad in de bijeenkomst: zorg voor voldoende kennis bij de vergunningverlening rond risicovolle evenementen.

Het onderzoeksrapport van de OvV, dat afgelopen voorjaar verscheen, is niet mals van toon. Lector Crisisbeheersing Menno van Duin, vatte als dagvoorzitter de hoofdlijnen samen: het vergunningverleningsproces rammelde, organisator en gemeente kenden de specifieke gevaren van een monstertruck niet, in de vergunningvoorwaarden werd nauwelijks over veiligheidsmaatregelen gerept en burgemeester en management namen onvoldoende regie om de veiligheid van het evenement te waarborgen. Welke gevolgen hebben de harde conclusies voor gemeentebesturen en de evenementenwereld? Een verkenning in drie plenaire voordrachten en een paneldiscussie.

Kennis is cruciaal

Evenementenveiligheid staat of valt met kennis van risico's, betoogde de Rijswijkse burgemeester Michel Bezuijen in een bestuurlijke reflectie. Een lastige opgave, want er is een grote diversiteit in evenementen en hun risico's. Bezuijen: "In Rijswijk tekent de burgemeester alle evenementenvergunningen, maar hij kan onmogelijk alle details kennen. Je bent als bestuurder dus afhankelijk van deskundige adviseurs. Als we die kennis als gemeente en als hulpverleningsdiensten niet zelf in huis hebben, moeten we die extern inhuren."

Bezuijen heeft zelf behoorlijk wat evenementen-ervaring. Rijswijk organiseert gemiddeld ruim 70 evenementen per jaar. Tijdens een Koerdisch feest in augustus ging het mis en kwam het tot ongeregelheden. Voor het Rijswijkse bestuur reden om de eigen organisatie voor vergunning-verlening kritisch door te lichten en te onderzoeken hoe de alertheid en de informatiepositie van de gemeente aan de voorkant kan verbeteren. Michel Bezuijen waarschuwde voor het gevaar van routinematig handelen, maar ook voor een angstreflex. Het mag niet zo zijn dat er bijna niets meer kan omdat niemand de verantwoordelijkheid meer durft te nemen.

Locatieprofielen

Syan schaaap, consultant van het Event Safety Institute, constateert dat de gemeente Haaksbergen routinematig handelde, dat de vergunningsaanvraag vrij laat kwam en dat de vergunning werd toegekend op basis van een zwak veiligheidsplan. Tekortkomingen waarvan overheden kunnen leren.

“Organisatoren zijn vaak wel van goede wil, maar onwetend en ook de overheid heeft niet altijd kennis van heel specifieke risico’s. Als je als adviserende veiligheidsprofessional twijfelt over de aard van een evenement en over daarmee samenhangende gevaren, moet je naar mijn mening zelf initiatief nemen om aanvullende informatie te verzamelen voor een goede veiligheidsbeoordeling. Nu zie je soms dat, als men het niet weet, er zelf maar eisen worden verzonnen.”

Een veilig evenement begint volgens Schaaap met een degelijk proactief evenementenbeleid. Hij noemde Rotterdam als goed voorbeeld. De gemeente heeft recent een lijst van 29 locatieprofielen vastgesteld, waarin is beschreven welke typen evenementen op welke locatie verantwoord kunnen en mogen worden georganiseerd.

Belangenschisma

Dat veiligheidsadvisering soms lastige materie is bleek uit de laatste bijdrage van Paul Verlaan, regionaal commandant van Brandweer Brabant-Noord. Vanuit zijn functie participeert hij in het regionaal evenementenbeleid en hij merkt soms enige spanning als evenementenveiligheid moet worden afgewogen tegen andere belangen.

“Als de veiligheidsregio negatief adviseert, wordt vaak grote druk op ons uitgeoefend om het evenement toch door te laten gaan vanwege economische motieven. Wees alert op dit spanningsveld.”

Ook Verlaan benadrukte het belang van goede kennis en bepleitte om meer gebruik te maken van de kennis die bij uitvoerders van evenementen aanwezig is. Voor een goede beoordeling van risico’s en gevaren zou het in zijn ogen ook goed zijn om de operationele leidinggevendenden van politie, brandweer en GHOR vooraf vanuit mogelijke scenario’s naar een evenement te laten kijken.

'Moet alles maar kunnen?'

In de afsluitende paneldiscussie gingen de deelnemers aan de plug-insessie in debat met de inleiders. Een van de deelnemers constateerde een trend naar steeds spectaculairdere evenementen om publiek te trekken. Hoe verhoudt zich dat tot de veiligheid? Moet alles maar kunnen? Burgemeester Michel Bezuijen stelt dat het ieders recht is een evenement te organiseren en dat evenementen ook economische potentie hebben. Het is in zijn ogen heel ingewikkeld om nee te zeggen tegen een aanvraag. "Maar als de veiligheidsprofessionals goed onderbouwd een negatief advies geven, moet je sterk staan en gaat het niet door."

Paul Verlaan stelde dat er een groot verschil is in objectieve en subjectieve veiligheidsbeleving. Wordt beslist op basis van gevoel of op basis van feiten? Nuchter en realistisch blijven bij de beoordeling van aanvragen is zijn devies.

Dagvoorzitter Menno van Duin zette de discussie aan het slot op scherp door het aantal ongevallen tijdens evenementen te nuanceren. "Jaarlijks vinden in heel Nederland vele tienduizenden grotere en kleinere evenementen plaats en ernstige ongelukken zijn gelukkig heel zeldzaam. Waar praten we eigenlijk over? Moeten we wel zoveel energie steken in veiligheidsdiscussies? Moeten we niet gewoon accepteren dat het een enkele keer mis kan gaan?"

"In een ideale wereld misschien", reageerde Michel Bezuijen. "Maar als bestuurder kom je met die benadering niet weg. Het gaat om de balans. Niet overdrijven, maar ook niet doorschieten in veiligheid."

Kennis en ervaringen delen is volgens de inleiders cruciaal om verantwoordelijken in het openbaar bestuur, de veiligheidsregio's en de evenementensector continu scherp en alert te houden. Aan die kennisdeling leverde de plug-in bijeenkomst op het IFV een waardevolle bijdrage.

